

ปัญหาและความต้องการของครูอนามัย โรงเรียน เกี่ยวกับการจัดบริการ
สุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

นายสมศักดิ์ เจริญรัมย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-770-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012645

i 10295033

PROMBLEMS AND NEEDS OF SCHOOL HEALTH TEACHERS CONCERNING
HEALTH SERVICE MANAGEMENT IN SECONDARY SCHOOLS,
BANGKOK METROPOLIS

MR. SOMSAK CHAROENRUM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Physical Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-770-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาและความต้องการของครูอนามัย โรงเรียน เกี่ยวกับการจัดบริการ
สุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
โดย นายสมศักดิ์ เจริญรัมย์
ภาควิชา พลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทิ ทอมสนิท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์สุชาติ ไสมประยูร)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทิ ทอมสนิท)

.....
(รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์)

.....
(รองศาสตราจารย์รัชณี ขวัญบุญจัน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาและความต้องการของครูอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการ
 สุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
 ชื่อนิสิต นายสมศักดิ์ เจริญรัมย์
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทิ หอมสนิท
 ภาควิชา พลศึกษา
 ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาปัญหาและความต้องการของครูอนามัยโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการจัดการสุขภาพระหว่างครูอนามัยโรงเรียนที่มีวุฒิทางพยาบาลกับครูอนามัยโรงเรียนที่ไม่มีวุฒิทางพยาบาล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น นำไปเก็บข้อมูลกับประชากรซึ่งเป็นครูอนามัยโรงเรียนจำนวน 122 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 110 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.01 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ครูอนามัยโรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 8 ด้าน คือ ด้านบัตรสุขภาพ, ด้านการตรวจสุขภาพ, ด้านการติดตามผลการรักษา, ด้านการชักนำหนักวัดส่วนสูงและทดสอบสายตา, ด้านโภชนาการ, ด้านจัดส่งเสริมสุขภาพจิต, ด้านจัดส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน, ด้านการจัดดำเนินงานการบริการสุขภาพในโรงเรียน ยกเว้นปัญหาด้านการบริการสร้างภูมิคุ้มกันโรค ป้องกันและควบคุมการติดต่อ, ด้านการปฐมพยาบาลและให้การรักษาเบื้องต้น ด้านการจัดสวัสดิภาพในโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย

2. เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการสุขภาพระหว่างครูอนามัยโรงเรียนที่มีวุฒิต่างกัน พบว่า

2.1 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 7 ด้าน คือ ด้านการตรวจสุขภาพ, ด้านการปฐมพยาบาลและให้การรักษาเบื้องต้น, ด้านการติดตามผลการรักษา, ด้านการชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูง และทดสอบสายตา, ด้านการจัดส่งเสริมสุขภาพจิต, ด้านจัดส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน, ด้านจัดดำเนินการบริการสุขภาพในโรงเรียน

2.2 ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านบัตรสุขภาพ, ด้านโภชนาการ, ด้านการให้ภูมิคุ้มกันโรค ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ, ด้านการจัดสวัสดิภาพในโรงเรียน

3. ครูอนามัยโรงเรียนมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

4. เมื่อเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนระหว่างครูอนามัยโรงเรียนที่มีวุฒิต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title Problems and Needs of School Health Teachers
 Concerning Health Service Management in Secondary
 Schools, Bangkok Metropolis

Name Mr. Somsak Charoenrum

Thesis Advisor Assistant Professor Tepwanee S.Homsanit, H.S.D.

Department Physical Education

Academic year 1986

ABSTRACT

The purposes of the research were to study problems and needs of school health teachers concerning health service management in secondary schools in Bangkok Metropolis, and to compare problems and needs between the two groups of school health teachers who had educational background in nursing and those who did not have educational background in nursing. Questionnaires were constructed and were sent to the population, 122 secondary school health teachers, in Bangkok Metropolis. One hundred and ten questionnaires, accounted for 90.01 percent, were returned. The data were then analyzed to obtain percentages, arithmetic means and standard deviations. The t-test was also employed to determine the significant differences at .05 level.

The findings were :

1. The school health teachers had "moderate" problems concerning health service management in eight areas : follow - up services, the health examination, the weight and height measurement and vision screening, the mental health, the health promotion for school personnel, the health service management, the nutrition

and the health record except the areas of immunization, safety, and first - aid were "low."

2. The comparison of the problems concerning health service management between the school health teachers who had different educational backgrounds found that :

2.1 There were statistically significant differences at the level of .05 in seven areas : follow-up services, the health examination, the first-aid, the weight and height measurement and vision screening, the mental health, the health promotion for school personnel and the health service management.

2.2 There were not statistically significant differences at the level of .05 in four areas : the immunization, the safety, the nutrition and the health record.

3. The school health teachers had "high" needs concerning health service management.

4. The comparison of the needs concerning health service management between the school health teachers who had different educational backgrounds were significantly different at the level of .05.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทิ
หอมสนิท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความกรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำและตรวจแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและเสียสละ
ของท่านมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์สุชาติ โสมประยูร รองศาสตราจารย์รัชนิ
ชัญญูจัน รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาเพ็ญ สุวรรณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพียว ดัฒมณี อาจารย์เจลา เพียรชอบ อาจารย์จินตนา ศราวุฒพิทักษ์
อาจารย์พรชัย ปาจรียวงศ์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขแบบสอบถามและให้คำแนะนำ
ที่มีคุณค่าหลายประการ

ขอขอบคุณอาจารย์งามทรัพย์ เทศะบำรุง อาจารย์สุกัญญา งามบรรจง อาจารย์
ชัยยุทธ กุลตั้งวัฒนา อาจารย์วันชัย บุญรอด ที่ให้ความช่วยเหลือทุกอย่าง ตลอดจนความร่วมมือ
จากครุอนามัยโรงเรียนทุกคนที่ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านมา ณ ที่นี้ด้วย
คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่คุณพ่อ คุณแม่ และ
ครูอาจารย์ทุกท่านที่เคยอบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดมา

สมศักดิ์ เจริญรัมย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ง
รายการตารางประกอบ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
คำจำกัดความในการวิจัย	4
2 วรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ	6
การวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ	10
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	14
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	14
การเก็บรวบรวมข้อมูล	16
การวิเคราะห์ข้อมูล	16
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	19
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	50
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	71
ประวัติผู้วิจัย	97

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและค่าธรรมเนียมของสถานภาพทั่วไปของครูอนามัยโรงเรียน	20
2 ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านบัตรสุขภาพ ของครูอนามัยโรงเรียน	22
3 ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านบริการ ตรวจสุขภาพนักเรียนของครูอนามัยโรงเรียน	24
4 ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านการ ปฐมพยาบาลและให้การรักษาเบื้องต้นของครูอนามัยโรงเรียน	26
5 ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านการติดตาม ผลการรักษาของครูอนามัยโรงเรียน	28
6 ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านโภชนาการ ของครูอนามัยโรงเรียน	30
7 ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านการให้ภูมิคุ้มกัน โรค บัองกันและควบคุมโรคติดต่อของครูอนามัยโรงเรียน	32
8 ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงและทดสอบสายตาของครูอนามัยโรงเรียน	34
9 ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านการจัด สวัสดิภาพในโรงเรียนของครูอนามัยโรงเรียน	36
10 ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านจัดส่งเสริม สุขภาพจิตของครูอนามัยโรงเรียน	38
11 ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านจัดส่งเสริม สุขภาพบุคลากรในโรงเรียนของครูอนามัยโรงเรียน	40
12 ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดดำเนินงาน การบริการสุขภาพในโรงเรียน	42
13 ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ เกี่ยวกับความต้องการ การจัดบริการสุขภาพของครูอนามัยโรงเรียน	44